

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานการพัสดุโรงเรียนในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ที่บริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับต่างกันคือ โรงเรียนที่ไม่ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครั้งนี้ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมุติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานการพัสดุโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานการพัสดุโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน จำแนกตามประเภทของโรงเรียน
 - 2.1 ประเภทโรงเรียน
 - 2.2 ประสบการณ์ในการบริหารงาน

สมมุติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนที่ไม่ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ มีปัญหาในการบริหารงานการพัสดุแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารแตกต่างกันจะมีปัญหาในการบริหารงานแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ทั้งหมด 844 คน แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานจำนวน 267 คน และผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานจำนวน 577 คน รวมทั้งสิ้น 844 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้จากการแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มย่อยคือผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานและผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน แล้วทำการสุ่มกลุ่มย่อย(Stratified Random Sampling) โดยให้กระจายไปยังอำเภอต่าง ๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนคือ ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจำนวน 84 คน และผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานจำนวน 181คนรวมทั้งสิ้น 265 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปัญหาการบริหารงานการผลิตโรงเรียนในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ระดับปัญหามากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 45 ข้อ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.96

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด จำนวน 265 ฉบับ ได้รับกลับคืนจำนวน 254 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.80 ซึ่งแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมามีความสมบูรณ์ในการตอบทุกฉบับ นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมดไปจัดหมวดหมู่ตามระดับของโรงเรียนแล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนด แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานการผลิตโรงเรียนในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์(Micro Computer) โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus (SPSS/PC) ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตามรางแสดงจำนวนร้อยละ
2. วิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานการผลิตของโรงเรียนด้วยค่าเฉลี่ย แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง
3. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานการผลิตโรงเรียนปัญหาการบริหารงานการผลิตโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับที่แตกต่างกัน ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามประเภทโรงเรียนวิเคราะห์ด้วยค่า $t - test$ independent กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานการพัสดุจำแนกตามประเภทการนำการบริหาร โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

1. ปัญหาการบริหารงานการพัสดุโรงเรียนในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์พบว่า ปัญหาการบริหารงานการพัสดุโรงเรียน มีปัญหารวมทุกด้านเหมือนกัน โดยมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อแยกรายด้านพบว่า โรงเรียนขยายโอกาสมีปัญหาเกี่ยวกับสถานที่เก็บรักษาพัสดุหรือห้องพัสดุมากกว่าโรงเรียนที่ไม่ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ยังพบว่าโรงเรียนทั้งสองระดับคือโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานต่างก็มีปัญหาเกี่ยวกับสถานที่เก็บพัสดุแยกเป็นการเฉพาะโดยมีปัญหาลุอยู่ในระดับมากและชี้ให้เห็นตรงกันว่า ไม่มีสถานที่เก็บพัสดุแยกเป็นการเฉพาะ

2. เมื่อเปรียบเทียบปัญหาระหว่างโรงเรียนที่ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียนที่ไม่ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมพบว่าต่างก็มีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานการพัสดุโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

3. ข้อเสนอแนะปลายเปิด ในแบบสอบถามตอนที่ 4 ผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในส่วนนี้ทั้งสิ้น 32 คน โดยสรุปข้อเสนอแนะเป็นรายด้านดังนี้

3.1 ด้านบุคลากร พบว่าไม่มีเจ้าหน้าที่พัสดุรับผิดชอบโดยตรง ควรมีการบรรจุเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะมาดำเนินการ เจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งมีความรู้ความเข้าใจน้อย ควรมีการอบรมผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้

3.2 ด้านระบบบัญชี ผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามในส่วนนี้ได้เสนอแนะไว้โดยสรุปว่า การจัดทำบัญชีพัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์มีขั้นตอนยุ่งยากเกินความจำเป็น ควรลดขั้นตอนการจำหน่ายให้สะดวก ง่ายขึ้น แต่ขอให้รัดกุม ควรจัดทำหนังสือคู่มือการดำเนินการเรื่องพัสดุอย่างหลากหลายและเพียงพอ

3.3 ด้านการซื้อการจ้าง ผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามในส่วนนี้ได้เสนอแนะไว้โดยสรุปว่า ควรจัดซื้อพัสดุในท้องถิ่น ระบบการบริหารงบประมาณสมควรให้จัดซื้อจัดจ้างตามความจำเป็น ขั้นตอนและเอกสารการจัดซื้อยุ่งยาก ควรลดรูปแบบลง ขั้นตอนการจัดซื้อควรง่ายและตรวจสอบได้เร็ว

3.4 ด้านการจัดเก็บพัสดุ ผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามในส่วนนี้ได้เสนอแนะไว้โดยสรุปว่า โรงเรียนขนาดสถานที่ในการเก็บรักษาวัสดุครุภัณฑ์ที่แข็งแรง มั่นคงปลอดภัย การจัดเก็บพัสดุครุภัณฑ์ควรจัดเก็บให้เป็นระบบ

3.5 ด้านการกระจายอำนาจและด้านงบประมาณ ผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามในส่วนนี้ได้เสนอแนะไว้โดยสรุปว่า การดำเนินการจัดซื้อควรเป็นอำนาจหน้าที่ของโรงเรียนทั้งหมดจะได้ตรงกับความต้องการ และควรมีการกำกับดูแลจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมากกว่านี้ ควรให้โรงเรียนบริหารงบประมาณโดยตรงตามความเป็นจริง ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างเป็นเงินในหมวดเงินอุดหนุนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณ

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยปัญหาการบริหารงานพัสดุโรงเรียนในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับโรงเรียนที่ไม่ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ รวมทุกด้านและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าการบริหารงานพัสดุโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์มีปัญหาในการบริหารงานเหมือนกันไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับใด ทั้งที่จัดการศึกษาถึงระดับขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และไม่ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนไม่มีเจ้าหน้าที่พัสดุโดยตรง หรือให้ครูรับผิดชอบงานพัสดุแต่ไม่ลดชั่วโมงสอนลง และมูลเหตุที่คล้ายคลึงกันจึงทำให้มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรวุฑ มณีภาค (2541 : 85 - 86) ที่วิจัยปัญหาการปฏิบัติงานการเงิน บัญชี และพัสดุของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษและสรุปโดยภาพรวมของการจำแนกเป็นรายข้อ จะเห็นได้ว่า งานบัญชีและงานพัสดุมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางคือ งานบัญชีได้รับการจัดสรรงบประมาณจากส่วนราชการผู้เบิกล่าช้า ไม่มีคำสั่งแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีรับจ่ายเงินประจำวัน และงานพัสดุ วัสดุที่ซื้อไม่มีขายในท้องที่ใกล้โรงเรียน แต่งตั้งกรรมการตรวจรับพัสดุชุดเดียวแบบถาวร ก่อนเบิกวัสดุไปใช้ไม่ขออนุมัติ เจ้าหน้าที่พัสดุของโรงเรียนไม่ผ่านการอบรมโรงเรียนในฐานะหน่วยงานย่อยที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเงิน บัญชีและพัสดุ ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากส่วนราชการผู้เบิกล่าช้า ซึ่งเป็นปัญหาค่อยหน่วยงานผู้ปฏิบัติตามแนวทางการกระจายอำนาจ ทำให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างล่าช้า เงินที่ได้รับการจัดสรรมักจะเร่งรัดให้เบิกจ่ายและอนุมัติในช่วงสิ้นปีงบประมาณเป็นส่วนมาก ทำให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ส่วนปัญหาด้านการเก็บรักษาพัสดุพบว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีปัญหาเรื่องสถานที่เก็บรักษาพัสดุหรือห้องพัสดุมากกว่าโรงเรียนที่ไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา ชั้นพื้นฐาน ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการที่โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานได้รับ 22งบประมาณค่าวัสดุอุปกรณ์ เป็นจำนวนมากกว่าโรงเรียนที่ไม่ขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ยังพบว่าโรงเรียนทั้งสองประเภทมีปัญหาเกี่ยวกับสถานที่เก็บแยกเป็นการเฉพาะอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. เปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานการพัสดุโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์เป็นรายด้านและรวมทุกด้านพบว่า มีปัญหาไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ (2541 : 160) ดังนี้คือ ความพึงพอใจในการบริหารงบประมาณประจำปีงบประมาณ 2541 ของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ในตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความพึงพอใจในการบริหารงบประมาณไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ทั้งผู้บริหารโรงเรียน ครูฝ่ายการเงินโรงเรียน ครูฝ่ายพัสดุโรงเรียนและประธานกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือตรวจการจ้างหรือผู้แทน เป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการและดำเนินการในการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในทุกขนาดโรงเรียน จึงทำให้ความพึงพอใจในการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ในตำแหน่งหน้าที่ที่ต่างกัน มีความพึงพอใจในการบริหารงบประมาณประจำปี 2541 ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานการพัสดุโรงเรียน ด้านการซื้อพัสดุ การจ้าง การเก็บรักษาพัสดุ การควบคุมพัสดุ การเบิกจ่ายพัสดุ การตรวจสอบพัสดุ และการจำหน่ายพัสดุตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารแตกต่างกันพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกันมีปัญหาการบริหารงานการพัสดุโดยรวมและรายด้านไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน การวิจัยครั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการบริหารมากกว่า 10 ปี ขึ้นไปมากที่สุดคือ จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 64.60 ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

4. การวิจัยครั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยส่วนหนึ่งน่าจะมาจากการที่กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศเดียวกันมากที่สุดคือเพศชาย 248 คน คิดเป็นร้อยละ 97.60 ส่วนเพศหญิงมีเพียง 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40 ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม อายุของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในช่วงระหว่างอายุสูงกว่า 45 ปีขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่คือมีมากถึง 113 คน คิดเป็นร้อยละ 44.50 ดังนั้นการที่กลุ่มตัวอย่างมีอายุใกล้เคียงกัน ประสบการณ์ใกล้เคียงกัน เพศเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้มีปัญหาการบริหารงานการพัสดุที่ไม่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ โดยภาพรวมของการบริหารงานการพัสดุโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ไม่ว่าจะเป็นการซื้อพัสดุ การจ้าง การเก็บรักษาพัสดุ การควบคุมพัสดุ การเบิกจ่ายพัสดุ การตรวจสอบพัสดุ และการจำหน่ายพัสดุ ต่างก็ยังมีปัญหาในการบริหารเช่นเดียวกัน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนและผู้บริหารทุกระดับที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงควรแสวงหาความรู้ความชำนาญในการบริหารงานการพัสดุโรงเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการต่อไป

1.2 หน่วยงานบังคับบัญชาระดับเหนือโรงเรียนขึ้นไปซึ่งได้แก่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และหน่วยงานกลางบริหารงานบุคคลคือ คณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) และคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ควรจะได้มีการกำหนดตำแหน่งข้าราชการสายงานสนับสนุนการสอนให้ทำหน้าที่พัสดุโรงเรียน ซึ่งจะไม่มีชั่วโมงสอนและปฏิบัติงานการพัสดุของโรงเรียนเพียงอย่างเดียวโดยตรง ผู้บริหารควรสนับสนุนให้โอกาสครูผู้ปฏิบัติงานการพัสดุโรงเรียนเจริญก้าวหน้าทางสายงานการพัสดุตามศักยภาพเพื่อประโยชน์ของข้าราชการและทางราชการ

1.3 ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิดในตอนที 3 ควรได้รับความสนใจจากผู้บริหารทุกระดับที่จะนำไปเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาตัดสินใจในการบริหารงานการพัสดุของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลและความคุ้มค่า

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงานการพัสดุโรงเรียนกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนและมีส่วนได้รับผลกระทบจากการบริหารงานของโรงเรียนอย่างหลากหลายเช่น เจ้าหน้าที่พัสดุโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้ทราบปัญหาที่แท้จริงและหลากหลายทางความคิดซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหาในการบริหารงานการพัสดุโรงเรียนต่อไป